

С Т А Н О В И Щ Е

от полк. доцент д-р Стоян Георгиев Стойчев
доцент в катедра „Съвместни операции и планиране”
на факултет „Национална сигурност и отбрана“ във ВА „Г. С. Раковски“
гр. София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ №82,
тел. (02)9226505, e-mail: sstoychev_ss@abv.bg

на дисертационен труд разработен от Татяна Миланова Иванова
на тема: **„ПЕРСПЕКТИВИ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ
НА ЧАСТНИТЕ УСЛУГИ ЗА СИГУРНОСТ В БЪЛГАРИЯ“**
представен за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“

в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“,
професионално направление 9.1. „Национална сигурност“,
докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство“

София
2019 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

През последното десетилетие бизнеса на частните услуги за сигурност макар и не признат в целостта му в България става все по-професионален в резултат и на членството ни в ЕС и на стремежа на сектора за доставяне на висококачествена услуга.

Поради различията в „обхвата“ на услугите и ролята на частните охранителни фирми в различните държави, всъщност не е възможно да се предостави стандартна дефиниция (или покритие) на частния сектор за сигурност, тъй като всяка държава фактически има свое собствено определение.

До голяма степен обхватът на „определението“ за сектора на частните услуги за сигурност е отражение на дефинициите, обхвата, съдържанието и значението на същия, представени чрез различните правни термини и норми отразени в националното законодателство, касаещо дейностите в областта на частната сигурност.

Това от своя страна задава и актуалността на темата – реално породена от противоречията между националното законодателство, обхвата и дефинирането на сектора и предизвикателствата свързани с регулацията му .

До преди няколко години терминът „частни услуги за сигурност“ почти не се използваше в бизнес отношенията, и бе тотално непозната дефиницията за комплексна услуга или за бранш. В повечето случаи в него се влага другото определение на частната охранителна дейност.

В началото на 90-те години охранителната дейност не е регулирана и от това възникват проблеми, характерни и за други сектори, което се дължи и на наследството от централизирания характер на предходния политически строй и неговите регулации.

В съвременния свят, в условията, в които живеем днес услугите за сигурност все по масирано навлизат и в бита и в икономическия и социален живот, но също така е и факт, че в продължение на години този сектор се negliжира, както като икономическа дейност така и от гледна точка на

законодателство и нормативно дефиниране.

Поддържането на адекватно ниво на сигурност в рамките на всяко общество може да се разглежда като основна (предварителна) предпоставка за създаване на среда, в която граждани и фирми са в състояние и мотивирани да се занимават с икономически дейности, а оттам и за икономически растеж. В този смисъл, сигурността е основно обществено благо, което генерира положителни социални външни фактори и също толкова, посредством разпоредби е свързана с отрицателни външни. На равнището на обществения ред тече дебат относно очакванията по отношение на нивото на сигурност, от това следва да се предвиди и в същото време да се дефинира разпределението на отговорността между частния и публичния сектор при предоставяне на услугите за сигурност.

Авторът на дисертационния труд Татяна Иванова се съсредоточава върху изследванията и анализа на сектора на частните услуги за сигурност в рамките на ЕС като цяло, неговите регулации и разминаванията между страните-членки на Съюза от една страна и върху изследванията и анализите на същият този сектор и в нашата страна – Република България (Р България). Насочва своите изследвания в посока, чрез която се опитва да разкрие, че с усъвършенстването на сектора на частните услуги за сигурност в Р България, чрез подобряване на нормативна уредба, касаеща този сектор чрез оптимизиране на структурата му, чрез подобряване на нормативна уредба, касаеща този сектор и подобряване на тяхна база на компетентността и конкурентоспособността на кадрите в самия сектор ще доведе до изграждането му като устойчив и предвидим бизнес елемент от икономиката на страната, и като елемент от стратегията за национална сигурност, в контекста на Европейските изисквания. Като за това усъвършенстване предлага конкретни предложения във вид на пътна карта.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Научните и научно-приложните резултати (приносите) на

дисертационния труд могат да се сведат до следните:

НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ (ПРИНОСИ):

1. В изследването е добавено ново знание и са идентифицирани съществени нови страни и общи елементи от регламентацията на сектора на частните услуги за сигурност в рамките на ЕС;

2. По нов начин и с допълнителни аргументи е разкрита значимостта на сектора на частните услуги за сигурност в Р България, като поддържащ елемент от националната система за защита на националната ни сигурност. Аргументирано са разкрити предизвикателствата стоящи пред усъвършенстването на този сектор, необходимостта от реформа на същия, за да е състояние в качеството си на стопански субект да бъде пълноправен партньор на МВР и други държавни структури със сходна дейност.

НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ (ПРИНОСИ):

Предложената в дисертационния труд „Пътна карта за развитие на сектора на частните услуги за сигурност в Република България“ е приложима като „жалон,, и ориентир за изготвянето на политики и стратегии за реформа в сектора, в това число законодателни, административни, регулаторни. Същата представлява конструкция от знания, които могат да послужат за по нататъшно надграждащо изследване на сектора, както и за задълбочено запознаване с него от мениджъри на Възложители в сектора и от самия сектор.

Приемам така посочените научни и научно-приложни резултати и ги определям като приносна част на дисертационния труд в научната област.

Посочената цел на дисертационния труд и произтичащите научноизследователски задачи, съответстват на получените резултати, както и на формулираните изводи и препоръки. Считаю, че резултатите от дисертационния труд имат научно и практическо приложение и могат да послужат за по нататъшно надграждащо изследване на сектора, както и за задълбочено запознаване с него от мениджъри на възложители в сектора, от самия сектор, а и от други колеги работещи в научната област и провеждащи

изследвания и анализи за тази дейност - частните услуги за сигурност в страната ни.

Предложеният към дисертационния труд автореферат съответства на изискванията на регламентираните документи (ЗРАСРБ и ПП ЗРАСРБ). В него са залегнали и намерили своето място най-важните моменти от дисертационния труд и направените в главите на същия изследвания. Приемам същият за достоверен и представящ достатъчно точно съдържанието на работата.

По тематиката на дисертационния труд докторанта г-жа Татяна Миланова Иванова е представила 5 (пет) публикации, които имат характер на научни доклади. В качеството ми на научен ръководител на докторанта съм се запознавал с всяка една публикация по отделно. Спокойно мога да кажа, че същите освен, че са публикувани до една, кореспондират изцяло с темата на дисертационния труд, с поставената цел и научно-изследователски задачи на същия. Всичките публикации са лично дело (самостоятелни публикации) на автора.

3. Критични бележки

В дисертационния труд има допуснати и някои слабости. Така например това са някои чисто технически, смислови и граматически грешки, които са допуснати в него.

Дори и след личната ми намеса оставаше усещането в мен, че изводите към всяка една глава биха могли да се прецизират. На моменти беше трудно да приема така представени пространствени изводи. Все пак считам, че докторантът успя успешно да преодолее тази своя пространственост и желание да опише всичко, което знае и в труда останаха едни издържани, разбираеми и по-конкретно насочени изводи.

Като критична бележка бих посочил, че не напълно главите представени в дисертационния труд са равномерни като материал и като анализи. Така например глава трета, въпреки недвусмисления си принос за труда като цяло, видимо е по-малка от останалите две глави.

Смятам, както посочих, че материалът в глава трета на дисертационния труд в най-пълна степен добавя приноси с научно-приложен характер, че разкрива основните проблеми и подпомага направените предложения за развитието на сектора на частните услуги за сигурност в страната ни, Р България. Но от своя страна направеният SWOT анализ би могъл да бъде представен с много по-голяма пространственост, с повече яснота и обвързаност с нещата в сектора към момента.

При обобщените, общите изводи в края на своя труд, докторантът е преодолял някои от посочените слабости, но все пак считам, че е възможно едно по-добро представяне на изводите и заключенията като цяло.

Направените критични бележки не намалява стойността на предложения от автора труд. Те са по-скоро в посока на градивна и позитивна критика, с чието съобразяване дисертацията ще придобие още по категоричен характер на научна разработка.

4. Заключение

Научната и научно-приложната стойност на дисертационния труд са разпознаваеми в приемлива степен. Считам, че дисертационния трудът е завършено научно изследване по посочения научен проблем с постигнати значими научни и приложни приноси. Публикациите съответстват и имат връзка с научното изследване в труда. Считам също така, че дисертационния труд е лично дело на докторанта.

Всичко това ми дава основание да заявя, че дисертационния труд на г-жа Татяна Миланова Иванова и авторефератът към него отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България и на Правилника за неговото прилагане.

5. Оценка на дисертационния труд

Като отчитам достойнствата на дисертационния труд и постигнатите в него резултати в качеството си на член на научното жури давам своята **положителна оценка** на дисертационния труд на тема „Перспективи и възможности за усъвършенстване на частните услуги за сигурност в

България“, разработен от г-жа Татяна Миланова Иванова и предлагам на научното жури да присъди на г-жа Иванова образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, по докторска програма: „Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

30.04.2019 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

ПОЛК. ДОЦ. Д-Р

СТОЯН СТОЙЧЕВ